

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1971 чыл Февраль 13 суббота № 37 (8497) | Өртөө 2 көп.

СУТ-ХӨЛЧҮЛЕР, ЭР-ХЕЙЛЕР, БУРУНГААР-ЛА!

Тыва АССР-нин Чөөн-Хемчик районунун „Сүт-Хөл“ совхозту Күш-ажылдың Кызыл Тук ордени-биле шаңнаар дугайында ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунуң Чарлыы

Көдээ ажыл-агый бүдүрүлгезин хөгжүдеринге болгаш чер база мал ажылының продуктуларын күрүнеге садарынын беш чыл планын күүсөдиринге че-

дип алган чедишкенин дээш, Тыва АССР-нин Чөөн-Хемчик районунун „Сүт-Хөл“ совхозун Күш-ажылдың Кызыл Тук ордени-биле шаңнаар.

ССРЭ-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы Н. ПОДГОРНЫЙ.
ССРЭ-нин Дээди Сөвединиң Президиумунун Секретары М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

КОЛ УЧАСТОКТА— КОММУНИСТЕР

Ооржак Дажы-Намтал, Ооржак Се-рен, Монгуш Огук, Ондар Мургуш, Монгуш Натанг, Ондар Кан-чыр-оол олар совхозтун малчы-нарынның ортузунда калбарга со-циалисттик чарыктың бирин олу-руунга чорун турганын.

Малчынар ортузунда партизи-политиктиң улуг ажылды парти-заңдыг чорутуп турар. Чижээ, Алдан-Мадыр салбырын Огу-Шөлдө хойку бригаданың партия бөлүкчүсү болуп ажалды бекке де-пелде тургускан. Болукту комму-нист Ооржак Дажы-Намтал биди-лиг удуртуп турар. Ук бөлүк ай са-нында чорудар ажыл планын кы-лып алып, хурадары доктама-лы турар. Тус-тус коммунисттер Чамдыктары малчынар ортузунда агитация ажылы чорутуп, өскө-лөр малды ишти байдалын хайра-ап, үшкүлери хандырылганы хары-лап турар. Далааны күсөдир турар-партия доктамаал контролдоп турар. Ажалды мичаар тургуска-нын түнөлдө, Огу-Шөлдүн хой-ку бригадасы совхозта эңне бекке көргүзүлүп болуп турар.

Бо хувиерде совхозтун партия комитети мал кыштагышкын ор-ганизацыя эртеринче, малдың

чаш төлүн менди камгалап алыры-не бүтү коммунисттерн күжүн мобилизастап турар. Совхозтун де-вискээринде кыштын байдалы эки, мал хур. Амгы үедө 10.708 кой то-роон, оон 10.804 хураган азынган болган менди доругун турар. Те-рүү хойлар кодамында сакмандык-терия четчелди. Мал ажалдында бо чутула кампалыа үзүндө комму-нисттер политмассалыг болган ор-ганизацыя ажылдары улам-на күш-тедиргенер.

Сакмандыктериниң материалдыг сомуураалын бедирер-биле оларын ортузунда конкүре чаралап. Оон күнөлдө оон боп хонгашла үдү-лүп турар. Чарышка тилекти бо-лган сакмандыктерге тыгээр тускай шаңнаалары доктадып тургускан.

Ам малдың чаш төлүн менди кам-галап алып талааны-биле коммуни-сттер М. Огук, С. Аппа, О. Серен бо-лган өскө-лө-дө мурунку одурда чоруп турар.

Совхозта база бир чутула адыр-чер ажылы. Мында база-ла комму-нисттер кескү ролду ойноп турар. Совхозтун механизаторлары техни-ка септелгезин хайышкынын чор-удуп турар. Ону февральдың 23-ке чедир бүтү дозар сорулга салды-ган. Техника септелгезинде комму-

нистер Күжүгет Экер-оол, Сат Баче-оол, Донгак Деге, Куулар Экер-оол олар үлгөрүмг ажылдап, улуг-мор-мазын үрүтүчү ажыр күсөдир тур-рарлар.

Кылдылган ажылдар-биле черге-лештир, четистер база барын ай-тыр херек. Чилээ, мал ажалдында кадрлар шилин алыры четтес тур-гускан. Оон улам-биле ол ажалда ээ-харысалга чок, өрө-самчыдал кылар кышкылар чамдыкта кырып турар. Малдың усаанын анык-лери, тарып бооздытканы ажалда-ры ам-даа куду дешелде. Мону харылап турар тускай эртемнелер четтес ажалдан турары тодаргай.

Чер ажалдынын культураын бед-дирер ажал кампалыа чорутууну ту-рар, мичаанга ап турар дүжүт бо-луп аргалардан куду. Ийик чет-тестерин чалдылар-биле партия комитети тоску беш чылдың баш-тайгы чылдында тодаргай хемтегер-ин ажалдан кылган.

Бо чылдың совхозтун ажал-ишче-лери бедиркен социалисттик хуу-дө-лө-дүн алган. Олар күрүгөтө 900 тонна этти, 630 тонна сүтү, 97 тон-на жүзү, 650 тонна тарыны сады-рып шилтирелди. Бедик шаңнаалга сорук кирген сүт-хөлдүлөр берген солук калар дээш, шудургу ажал-дан турар.

Партияның элчелер XXIV съез-динге төлөтүп ужурамыр дээш чарып ажал-ишчилерин ортузун-да калбарган.

Т. САРЫГЛАР,
партком секретары.

БИСТИН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫВЫС

„Сүт-Хөл“ совхозтун ажал-ишчилери партияның XXIII съездинде болган СЭКП ТХ-ның дараалыгына Плениумунуң шилтирелерин ажалдырап ботандыраар дээш, сески беш чыл планын-да улуг күсөдиринге-биле ажалдаанар. Совхоз тургустуну турда жүдүг турганы-нысты, ам чүнү чедип алганы-нысты деңгештирип көрү ды-на солуг. Совхоз ам хой адыр-лардыг, экономика талазы-биле быык ажал-агый болу берген.

Хой ажалдыг „Сүт-Хөл“ совхоз экономика талазы-биле коопшак дүрү колхозта 1961 чылда тургустунган. Ажалда-дыг көдө ажал-агый шөлдө-ри 149,5 муң гектар, оон иш-тинде тараш шөлдү 6,7 муң га.

Совхоз 4 салбыран тургустунган. Оларда хову ажалы-ның 4 бригаданы, мал ажалы-ның 5 ферманы бар. Ферма-ларда болгон хойку бригада-ларда мийиктег бода мал 7.255, шор мал 73.300, чыгыг 9025 баш. Ажал-агый 53 гек-тарга, 23 комбайныг, 54 ав-томашыныг.

Ажал-ишчилер беш чыл планын күүсөдир дээш деми-бешиле, совхоз бүдүрүл-гезин хөгжүдеринге, көдээ ажал-агый продуктуларын бү-дүрүшкө болган күрүгөтө садарына эки көргүзүлгөни чедип алган. Беш чыл дүрү-гүндө ажал-агыйга сүт бүдү-рери 42 хуу, эттиги — 1,7, та-рааны — 7 хуу өскөн.

Мийиктег бода малдың баш саы 16,2 хуу, оон иштинде саар иштетин — 20 хуу, хой, өшкү — 98, чыгыг — 60 хуу өскөн. Бо арамында мал бажы 38 муң немешкен.

Беш чыл планында күрүгө-ге продукцин садарынын планын мичаар күүсөткен: сүт 104,1 хуу, дүң — 107,6 хуу, сүт — 114,6 хуу, тараш 340 хуу. Оон мурундагы беш чылда деңгө-дө, продукцин дужаа-рынын хемчээл дүң 19,3, сүт — 13, тараш — 12, эт — 3,5 хуу көвүдөн. Ажалдыг турар чачтыс кижиге ошаш

салдары эртер сески беш чыл-да 250 тонна турган болза, 650 тонна болуп. Ол-ла дараа-лаша-биле эт 880 тоннада 1258 тонна, сүт 600 тоннада 850 тонна, дүң 92 тоннада 100 тонна чедер. Тараа культуурааларынын тарылта шөлдү хөвөө ар-тар, мичаала-даа сугат-гы калба-биле ажалдап тур-гаш, тарашаларын дүжүдүп дыка бедирер планнатыл-ган. Мал чекти культуураал-рын шөлдү 1917 гектардан 2086 гектар чедип калбарар.

Чемпиондигени хойу-биле ажаллаары баш удур көрдү-ген. Чижээ, эртер чылды 128 тонна минералдыг чемпион-дигелерин херектен болза, ол 1975 чылда 282 тонна бо-луп.

Иштинин малынын саы 25 муң ажалы бажы немеш-кен. Оон-биле чергештир түг-лө малдың баш саы өзөр өвөс, харын уксаанын улам өлкө-лөр болган продуктулуун ды-ка бедирген турар.

Бо салдыган сорулгаары ботандыраары-биле орденниг совхозтун ажал-ишчилер бүрү-дү чаш беш чылда улам-на улуг күсөдиринге-биле ажалдаар хүлөлдөгү.

М. БАЗЫР,
совхозтун директору.

Суггат—дүжүттүн магадылалы

Оон гектар черин дүжүдүп ажал-агый болган: кымыл-тас 13,7, арабы—15, суа—9,7 цент-нер. Суггат чок черге тараш-нын дүжүдүп ортуула-биле 5 центнерден ашкан.

Суггатыг черден бистик ажал-агый дүжүдүп кымыл-тас алат. Черин эки чечкичти-кеш, суггатылганы үш катып чорударга. оон-даа хой дүжүдүп ол болурун мурунчыл суг-гатылганын дүжүдүп ажал-агый алат. Чижээ, суггаты-чы Ховалыг Тас-оолдун ае-нозу 134 га шөлдү гектар бү-рүзүндө 21,5 центнери. Оор-жак Солун-оолдун аепозу 98 гаын гектар бүрүзүндө 20 центнер дүжүтү өстүргөн. Ычанга суггат болза, чаа-гай дүжүттүн магадылаам дээр тодаргай-дыр.

Суггатылганы чон ажал-лаарында четтес чүдүлөр бис-те ам-даа бар: „ДДА-100“ дө-чаа машиналарын ажаллаа-кыргыч болзажок, оларын бү-дүрүктүгү-биле ажаллап шы-даккан турар. Суггатылга бу-галарынын иштин болган кы-дыларын бок үнүштер дү-дөй берген, ону чогуур уса-ны-де аштап, арытлаас болу-лаар. Чамдык суггатылгач-чери дөски кылдыр сугтар-бас, өкө-дөктөн кааштар.

Оон алында түр бугаларын тыгтып турган, оларынч-аразын чок кылдыр чорук суг-гарылга бугаларынын ажал-агыйн кудулаадып турар. Сүт салдырды берде хөдүн эртер хөдүн бадырлар алы азыш-

Ажыл-ишчилерни хандыра

Сүт-Хөлдө ажалчы кооперацияны коллектив беш чыл планын чедишкенин күүсөткен. Бараан саарылаанын планы — 100,5 хуу, иштинин чемпиндигенин планы — 102,3 хуу болган. Оон ажал-дакчылары жүйелдиг 1970 чылда социалисттик чарыкты калбаргаш, бараан саарыла-анын чыл планын 108,2 хуу ажырып, чонга пландан ар-тыкка 183,2 муң рубльдиң бараанын саткан.

Мон-биле чергештир ажалчы кооперацияны ажал-чорудулаанын кол кы-тоңгөй салыр чүве болза, ке-дөөн ажал-ишчилерин, кыдыгы ырак-ушак оларда-ла мал каларын турар кижилер-ин амылдар хандырылганын ажилдери болуп. Мону барым-даалап, Сүт-Хөлдүн ажал-чы кооперацияны ажал-бөт-түг хемчегерин ап чоруткан.

Малчынарын, сөөн уса-ны-де ховуда ажалдап турар ме-ханизаторларын аш-тем бо-лган үзеттүр барааны-биле хандырып, үш автолавка до-ктамаал чоруп турар. Олар-нын малчынар кезип чорут-рунук тускай маршрут-графи-гы бар.

Автолавкаларын садыг-жы-лары чүгдө бар бараанынны малчынарга чедирип турар өвөс, харын оларын херек-лөөн, чагаан чүдүлери тып алаш, чедирип берип турар. Малчынарын бараанын-

биле үзүктөл чок хандыра-ны чалаачы-салгыжылар Монгуш Базыр, Монгуш Дондук олар чедип алган. Ук садыгжылар малчынарын күзөңгит ала-чылары болу берген.

Амгы үедө „Сүт-Хөл“ сов-хозтун кодамында хойну ош-тоошкыны кырып түдүк-теп эгелден. Бо дээрме ма-лчынарга эңне харысалга-лыг үе болгай. Ол чорук оон-биле кады автолавка садыг-жыларына база-ла улуг үргүн-онаал турар. Малчынарын эржежок чутула бараанын-биле хандыраары үзүктөдирип болбас учураат. Автолавка са-дыгжыларынын кызымак, шу-дургу ажалынын түнөлдө, малчынар херек бараанын чогур үзүлдө ап турар.

Малчынарын аш-тем ай-маа-биле бурун хандыра дээш, көдээ магазинер автолавка-лардан алында, дери садып организаастап, тракторларга ба-раан сөөрткөш, малчынарге үнүшкүнерин база кылып турар. Ындыг үнүшкүнерин Бора-Тайганың көдө са-дыг (эргелекчиги эш Монгуш Кундук), Хөр-Тайганың көдө садыг (эргелекчиги эш Ондар Шаңнаан-оол) эки ор-ганизаастап.

Бо чылын көдө-дө ажал-ишчилерин тоску беш чыл пла-нынын оналгаларын чедиш-кенин күүсөдиринге ажал-чы кооперацияны ажалда-чылары база-ла боттарынын үдүп кирир дээрн чугаа чок.

М. СОНАМ,
Сүт-Хөлдө ажалчы кооперацияны баштар чериниң даргазы.

Кылыр ажалдарны модараткан

„СҮТ-ХӨЛ“. (ТЕЛЕФОН-БИЛЕ). Сов-хозтун төп турала—Сүт-Ажы суурун ажал-ишчилери бо чылдың апрель 17-де болуп коммунисттик суботник хүнүндө боттарынын кылыр ажалдарын база то-дараткан.

Ол хүн 150 хире кижэ каймамын-даа 200 молдурга кирер ийн чыгыс кажаны тулар. Комсомолчу-аныктар суботник хүнүндө малчынарын кажаларынын көрөсөтин кооптары-биле кыштагылаа чорутар.

Устүү-Ишкени бо чылын демир-бетон кылган коопругу туудары планнап. Ы-чанга суботник хүнүндө 70 ажал кижэ коопругу кылыр черге салыр дагыт да-жалдаар болган чөс калар ажалдарын чорутар.

СУББОТНИКТЕ КЫЛГАН АЖЫЛДАН КИРЕР МУҢ АЖЫР РҮБҮЛДҮН ТОСКУ БЕШ ЧЫЛ ПЛАНЫНЫҢ ФОНДУНЧЕ КИРЕР ДИП ШИТИНГЭЭН.

Чорутар.

Устүү-Ишкени бо чылын демир-бетон кылган коопругу туудары планнап. Ы-чанга суботник хүнүндө 70 ажал кижэ коопругу кылыр черге салыр дагыт да-жалдаар болган чөс калар ажалдарын чорутар.

СУББОТНИКТЕ КЫЛГАН АЖЫЛДАН КИРЕР МУҢ АЖЫР РҮБҮЛДҮН ТОСКУ БЕШ ЧЫЛ ПЛАНЫНЫҢ ФОНДУНЧЕ КИРЕР ДИП ШИТИНГЭЭН.

ОН МИЛЛИОН ХОЙГА ДЕН

МОГИЛЕВ хоорайдан ырак эвес терге, Днепр хемини артында 1965 чылдын той-чузунда туудушкар чедип келген. Олар орунтуу ээр чегинге калбак мийица «Лавсан» тууду. Бүгү-эиндеги комсомолчу пиланын тууду деп бийиш кааннар. Область төвү хоорайнын кудумчуларына «аималчынар негетинип турар» дөн чаралдар эне-жон көстүп келген.

Чал туудуге чурттуң ол-бо буунарлардан чоотка чаа-ла өөреникчи турган оолдар, уруулар, шериг албанындан халажын келген аймактар кюн эгелзэн. Дүвү-далаш-биле туткан байжынарга чурттап, дон черин кызыч, бетончу чый салып, бүдүрүлгө корпустарынын маганаларын тургузуп, улустар кылаштан эртер черлерин эшпей тургузуп, транспорт турар черлерин кылаш турган.

Туудушкар шыаап-ла маадырлар чорукту кылаш ууус-деп, комбинаттын улут ижвекери П. Н. Зернов чутга-лаар.—Берге байдалга ажилдап турган, кыска үенин иштинде кончут улут хемчээл-диг ажилды кылып доскан-нар. Англиядан алган херек-седерин тургузуп, оларны аймагалга киирген ууус база туудушкарлардан белен эвес бер-гелерин эртерге болдуру ийи.

Англиядан келген монтан-никтер чылдыр одаттылаан корпустарга монтан ажилын кылаш кирип тура-ла «мону

мынчаар кылып болбас чүве. Инструкцияда вердумзон-дир. Бис харымсалга хуза-эс бис деп турганар. 60 тонна аар деизалит техник-те колонналарын бирозын-не элзеп кал метр бедикке тургузарда инструкция бау-гаар он ажит хонуктан элзеп эвес үе негетинер. А совет ижвекерлер болган монтан-никтер ол ажилды чүгө үш хонук дургузунда кылып до-зуптар болган. Дмитрий На-горныйнын удурткав брига-дын слесарьларынын нап-чаар ажилдап турганын да-тык тускай эртемчилерини бироза көрүп турган мынча дээн:

— Тергивидир. Бидыг ше-лер холдуг кижилер силер Англияга-даа ажилды тып алыр силер!

Ычан Дмитрий турган: — Бистин боттарымыста ажил энежок.—деп харым-лаан.

Эртерге чылдын ортан үе-инде Могилев комбинатынын бир дугаар ээлзэ—штпель кылар чер ажилдала кирген. Ажилдап эгелзенип соода он сес ай болган төлөвиледе көрдүгөн күчүзү—чылда чорби муң тонна дырандыны берип болур турган. Даштыкка келген тускай эртемчилер кайтап кааннар. Чоотка чаа анаа туудуш тур-ган Николай Суздалев хуза-дир ажилдап хузаэсип, ке-жээ химико-технологуг тех-никумга өөренип турары

дынааш, олар база элдепсип-генер. Ам ол шарыл хе-рекседер тургузар мастерин тузалачкын болуп ажилдай берген. Николай болуун эш-тер-биле алган фирманын машиналарын экижидер тала-зы-биле саналдар кирип ту-рар.

МОНТИРОВКА

Комбинаттын тууду улам-чылашкан, оон-биле чеге-лештир ол ажилдап эгелзэн. Ол 8 муң тонна лавсан шта-пел кылып үндүргөн. Оон про-дукциял пост-таавы фабрика-ларынчө чоруп турар. Анаа оларны өске материалдар-биле холуп турган, дырышпач, чараш пестерия кылып үндү-рер.

Торгу кыларына ажилдаар чылдап бүдүрүп үндүрер чылда 30 муң тонна про-дукция бээр черин баштайт

ээлзэ январь эгезинде ажил-дала кирген. Ычангап комбинаттын баштайт ээлзэ чылда 50 муң тонна дыранды бээр. «Бо дэрге, бистин комбинаттын турары 100 гектар черде 10 миллион баш хой олттап чо-рааны-биле дең болуп турары ол деп ажилчынар баштай-тайн чуталарлар.

Могилев комбинатынын про-дукциянын дең кезин тех-никтиг соругага ажилла-тырар. Лавсандан тускай пос-тер, орт өжүреринге ажил-лаар шланг, яны-бүрү шүр-лер, балык четкыя болган өс-ке-даа херекселдер кылар. — Химиянын улут бүдү-рүлгезини тургустунганы об-ласт төвүнүн нийти хевирин-ге чаа аяны киришкен—деп, Белоруссиянын Коммунист-тиянын Могилев обко-чунун секретары Г. А. Крушин демдегзэн.— Шаа-да Могилевтин кыдым турган. Днеприни ийдиң та-лазымда хой калт чараш ба-жынар туттуна берген. Комбинат дыка хой техниктиг эртемнин интелегентилерин бодуңе хаара туткан: ажи-лчынарын салышта хама-рыштыр алмаш, ижвекерлер болган техниктер республика иштинде бо бүдүрүлгөде эң-не хой болуп турар. Могилевта чаа тускай өөрелдиге черлери: профтехучилище, химико-тех-никтиг техникум аялтын-ган. БССР-нин Эртемнер ака-демиянын физика институту болган физико-техник-тиг институтуң салбыра-ны база ажилдап бер деп ту-рар. Кеиз үеде химиктиг во-лоно шпиклээриниң эртем-ничиле институту тургу-сунар.

Могилевтин синтетиктиг во-лоно бүдүрер комбинаты моон сонгаар улам өсөр. Чыл-да 25 муң тонна штапель бү-дүрүп үндүрер база бир кор-пустун туудуң эгелзенип бе-леткек ажилы эгелзэн.

П. Б. ТРИМОВИЧ, СЭТА-ның тускай кор-чурукта: штапель бү-дүрериниң улут аппаратын Ва-лентина Ивченко. Н. ЖЕЛДОВИЧНИН фотоу. (СЭТА-ның фотохроникасы).

КЕРЭЭГЕ АТ САЛГАН

ВАШИНГТОН, февраль 11. (СЭТА). Бөгүн Вашингтонга далайларын болган океанарын дүвүңе база оң иштин-ге адролуг чепсекти болган массалыг узуунашкын чеп-сезин өске-даа хевирлерин сайгара тургузарын хорур дугайында Керээге ат салымшыкын болган. Керээге ат салып турда президент Никсон, америк чаахаткын кежигүнери, АКШ-та дипломаттыг төлөзөкчилер олзурушкан.

Керээге 62 чурттуң Вашингтонда элчинери ат салган. Совет чаахаткын өмүзөинден СССР-ниң АКШ-та элчини А. Ф. Добрынин керээге ат салган.

Керээге ат салырынын бауламын үезинде президент Р. Никсон, күрүңе секретары У. Роджерс олар чүве чутга-лаан.

ЛОНДОН, февраль 11. (СЭТА). Бөгүн Великобританиянын найысмылыгына далайларын болган океанарын дүвүңе база оң иштинге адролуг чепсекти болган массалыг узуу-нашкын чепсезин өске-даа хевирлерин сайгара тургуза-рын хорур дугайында Керээге ат салымшыкын болган.

Керээге 36 чурттуң Англияда элчинери ат салган. Совет чаахаткын өмүзөинден СССР-ниң Великобританияда элчини М. Н. Смирновский керээге ат салган.

Керээге ат салырынын бауламына Великобританиянын премьер-министрия Э. Хит олзурушкан.

ДЕРЗИИ ҮҮЛГЕДИГЛЕР

НЬЮ-ЙОРК: СЭТА-ның кор-респондентини О. Павлов-руң дамчыткамы:

Соолуг үеде Израильдин эжелел эрге-чагыргалары эже-леткен девискээрлерин араб чонунга удур «аурунчу» дер-зин болган дорамчылашкын кампанын дыка күштө-дирген.

КАР-ның КНО-да доктаамал төлөзөкчин 30-Зайяттың Аймык чок чорук Човүлел-ниң даргазына чоруткан ча-газымда ол дугайы болган дамчыткамы.

ниң даргазына чоруткан ча-газымда ол дугайы болган дамчыткамы.

Киевтин (Израильдин парламентиниң) депутат Шолом Кохен «Хаолам хаа» солуга чүдэ бижеэн. Чүвүң-биле-даа бодыктыктымааи ту-дуп хорутдашкынарнын болган «аурунчу» чоруктар-нын, дорамчылашкын чеп-сезин өске-даа хевирлерин сайгара тургуза-рын хорур дугайында Керээге ат салымшыкын болган.

Улусчу контроль

ДЭЭШТИГ ЧОРУДАР

Токуу беш чылдын бирги чымыда Улут-Хем мях үлет-пур ажил-агий коллективиниң алган социалистиг хүлээл-гелерин, контролерларынч соругазын чутгаалан бээрин, бүдү-ругаде улусчу контроль болуунч даргазы эш П. СКОБЕЕВ-ТЕИ бистин корреспондентиниң дилзэн.

КОЛЛЕКТИВТИН хүлээл-гелер бидик, кулавырларын чөп ажилдап, бүдүрүлгенин дең-дески ажилдаарын чедип алыр, мурунчкы дуркузганы веттердир, машина-техника-нын дозу күчүзү-биле ажил-даарын чедип алыр, күш-ажылдык бүдүрүчүлүгүн бе-дир дээн контролерлар кү-женишкенин ажилдаар-апар. Бистин контролерла-рымыс улут ажилын кылып, администрацияга, партия ор-ганизациямына боттук дуа-зын көртүгү турар.

Сески беш чылдын соолуг чымыда, дегинич юбилейин чылда контролерлар кызым-ай ажилдаан. Бүдүрүлгениң уастой бүрүзүңе хыналда-ларын доктаамал кылып, чет-пестерин илередип, түңдөлиң улусчу контроль боауторун-ниң хураалдарына көрүп, чет-пестерин чалайдыр хемчеге-ркен ай кагелер. Коллектив эртерге чылын нийти продук-ция сайгарар, күш-ажылдык бүдүрүчүлүгүн бедирең хү-лээлгелерин ажил боттандыр-ган. Продукциянын номенкла-тура айны-биле бүдүрүлгенин, чаа техниканы шпиклээрин-ниң, планнарын чедипкиниң күүсетинген.

Бүдүрүлгөде партия органи-зацияны контроль ажилычте кичээлгеин салып, бодүрүл-гени контролерларга комму-нистерин, комсомолчуларын, ижвекер-техниктиг ажилдак-чыларын быжылап турар. Улусчу контрольду үш бо-лугада 35 киян ажилдап турар. Чөриде белеткек уаст-огунда бодүкте 15, мебель негиле бодүкте 7, иш дил-дип, сайгарар чехте бодүкте контролерлар быжыгатын-ган. Бүдүрүлгениң эртерге чымыдагы ишкениң дең-дески ажилдаарын хавдарлар дээн, уастой бүрүзүңе хыналда-ларын доктаамал чорудуп ту-рар бис.

Бирги кварталда машина-техниканын эдилдиге, сме-нада техниканы дозу күчүзү-биле ажиллаарына, бүдүрүп үндүрүп турар продукциянын шынарына болган хемчээ-ляте хыналдап чорудары планнаттыгын. Январда чоруткан хыналдада автомаш-наларын, тракторларын ка-дагалалында, ажилгалында улут четпестер бар болган. Септегеледе техника хой, ар-тык көзөктер чедипсез иле-роон. Администрациянын, иж-векер-техниктиг ажилдак-чыларын киришкен-биле хы-налдаанын түңдөлиң көз бо-лүктүн хураалына чутгаалаш-кан, хемчегелерин ан чорут-кан, соолуг үеде септегеле турган машиналар, трактор-лар ажилдала кирип эгелзэн.

Ажилга мурунчкы, хой-ня-тияң ажилыга иденегиңе кон-тролерларынч чамдыкты-нын аттары бо. Эл-ар Лопатина, Горбунов, Ярославцев, Мокшаров. Шпигин, Лейникова, Шербинин, Шейкин. Ковалев болган өс-келер-даа хыналдаарын ана-латип кылып, четпестерин илередип, улусчу контроль бодүктериниң ажил-чоруду-

газын идепкейжидеринге идиңип берип турар. Чөриде бодүтүң контролерларын үре-түңеңдиг хыналдаарын кы-лып, ажилчынарга, ижвек-ер-техниктиг ажилдак-чыларга дузаны көртүгү ту-рушкан чымыдап демдегзэр апар. 1971 чылда коллектив бедик хүлээлгелерин алган. 190 муң кубометр иш, 33 муң кубо-метр аялг материалды белет-кээр, 500 муң рубльдин ме-бельн бүдүрүп үндүрүп хүлээ-лгени бис. Бо улут болган харымсалгалыг соругаларын боттандырына контролер-лар «боттары киришпашан, хыналдаарын чорудуп ту-рарлар. Бирги кварталда 60 муң кубометр иш, 7,8 муң кубометр дилг материалды белеткээр, 125 муң рубльдин мебельн бүдүрүп көрдүгөн. Чөриде белеткек уастогу болган иш дилдип, сайгарар чех илээр планын ажил күү-сеткен, пландан аяныр хой продукцияны берген, а мебель-лик планын күүсеткен. Дил-лик болган өске-даа мате-риалдар үзүлгөткөн, мебель-лик дозу күчүзү-биле ажил-далап барган. Көз бодүктүн негелдэ-биле администрация чамдык хемчегин ап чорут-кан, чехтин ажилы ап шу-луудай берген. Партиянын XXIV съездин ажилчынары-ның бетинде бирги кварталда алган хүлээлгелерин күүсөдир дээн, бүдүрүлгениң бүгү уастоготтарынын ажил-ишче-лери хайнышкынын ажил-далап турар. Социалистиг хү-лээлгелерин боттандырына улусчу контролерлар үлүг-хуууң кирип.

Ыш үлетпур ажил-агий коллективиниң кежигүнери беш чус ажит кижик, оларын амдырал хандырылганычө контролерлар база кичээлге салып турар. Чөриде клуб, амдырал хандырылга бүдү-рүлгөс, чупар-бакчы, мага-зинер доктаамал ажилдап, ажилчынарын өки хандырып турар. Ажилчың, албан-хаак-чыларынч уруугары школада өөренип, школа назы чепсез-нери аяс-садта көп турар-лар. Амдырал хандырылга, садиг бүдүрүлгелеринге хы-налдаарын чорудуп, чепсез-тер көзүлгөдө, чалайдыр хемчегелерин ап келген. Кызыл хоорайда чурттап, ажилдап турар ажилчың, албан-хаак-чыларга чурттага байкыды чедипсезин турар. Ажил-агий арганы-биле байжынар-ын тууду турар болза-даа, ажилгалга кончуг оожум ки-рип турар. Чурттага байжы-нарынч туудулуче улусчу контрольдуң көз бодүк кич-ээлгенин салып, хыналда-ларын чорудуп турар.

Кварталдар планнарын, социалистиг хүлээлгелер ху-сааларында күүсетинген ту-руу дээн, хыналдаарын шпиклээрлар бис. Квартал-дар планнарын өй-шаанда бот-тандыргаш, чыл планын ху-саа бетинде күүсөдирин кол-лектив хузаэсип. Партия ор-ганизациянын удуртулазы-биле улусчу контрольдуң бодүк-терин боттарынын хүлээл-гезин боттандырып шыдар.

МАРП ТК-ның

ПЛЕНУМУ

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Моолдун Араттын револютуг партиянын ТК-ның 9-ку пленуму бооп эртен.

Пленум МАРП ТК-ның Бирги секретары, МАР-ның Министрлер Чавуулынын Даргазы Ю. Цеселбадин «Мал ажилын улам ийиң хөгжүдөр болган мал ажи-лынч продукциянын бүдүр-рия көүсөдир талазы-биле партия организацияларынын соругаларынын дугайы» деп илеткелни динчап чутгаалаш-кан.

Пленум 1971 чылда МАР-нын улус ажил-агийын хөг-жүдериңиң күрүпе планынын төлөвилениң дугайында МАР-ның Күрүпе план комис-сиянын даргазы Б. Ринчи-пэлзениң илеткелни, бо чыл-да күрүпе боджөдөниң тө-лөвилениң дугайында МАР-нын сан министрин Ц. Моло-вун илеткелни база динчап болган чутгаалажын көргөн.

Чутгаалашкан айтырлар талазы-биле чогуур доктаа-ларын хулап алган.

МАРП ТК-ның пленуму МАРП-тын XVI съездин 1971 чылдын июльда чымыды-ларын болган дараазында ху-турумун доктааткан: МАРП ТК-нын өткөт илеткелни: МАРП-тың Тон ревизия ком-иссиянын өткөдү: 1971 — 1975 чылдарда МАР-ның эко-номиказын болган культу-раып хөгжүдөр беш чыл пла-нынч директивалары, пар-тиянын төп органдары соң-гууру.

ВДР-нің чазаның

МЕДЕГЛЕЛИ

ХАНОЙ. (СЭТА). Вьетнам Демократтыг Республиканың ча-заа АНШ империалистеринч талазында дайыны калбар-канын болган Лаоста агрессияны өскөдүп үндүргенин шит-пирлиг буруу шапкан.

ВДР чазаның парлап үндүргөн медегелелинде айтканы болза, АНШ-тың империалистери сайгон чалча армиянын болган америк шериглеринч он-он муң солдаттарын мобил-застан, таиланд халезиленикчилерниң деткимчези-биле Лаос-тун девискеринче халдап кирген болган агрессия улуг дай-ын чорудулгаларын эгелзэн.

Лаос хаан курунзаның хамаарышпас чоруун, тускай до-гунаашкынын, чурт-девисээр талазы-биле бурун бурун болурун болган нейтралитетин карнызы-биле дорамчылап турар. АНШ-тың ат салганы болган хуналуудың хүлээлгени Лаос талазы-биле 1962 чылдын Женева дугуржулгаларын ол дорамчылап үрзенин калдыр-даа олтуз аялгашкынынчар ча-жырып шыдабас деп, медегелде чутгаалан.

ВДР-ның чазаса Лаоста дайыны калбарканын буруу шапкан Лаостун Патриотчу фронтунуң ТК-нын медегелин бурун-биле деткип турар дээрзин медегелдеде медегелзэн. Лаоста, Муруну Вьетнама болган Камбоджа дайыны доп-доран соодадарын, Индий-Кыдаттың улустары боттарынын ишти-ки херитерин боттары шитпирлзэн турар төлзөдө, америк шериглерин болган АНШ-тың чалчалазынын шериглерин Ин-дий-Кыдаттан бурун үндүрерин ВДР-ның чазаса АНШ-тың ча-заандан негеп тур.

Вьетнам Демократтыг Республиканың бурун чаа дайын аван-тюраларын АНШ-тың белеткек турарын ВДР-ның чазаса шы-гызы-биле буруу шаап, АНШ-тың калдыр-даа чаа авантю-ристик дайын чорудулгаларына өйтуз шазышынын вьет-нам улус ыялап-ла бээр дээрзин баш бурунгаар сагындырып тур деп, медегелде оон ыкчай чутгаалан.

АНШ-тың чазаса болган оң чалчалары боттарынын дайын үлүгдиглериниң бүгү уруктары дээр харысалганы буру-ну-биле хулаур ужурул дээрзин медегелдеде медегелзэн.

Лаоста болган Индий-Кыдат АНШ-тың чаа дайын аван-тюраларын өй-шаанда шитпирлиг чалайдыр, АНШ-тың аг-рессиязына удур вьетнам, лаос болган кхмер улустарынч демиселин деткирин күштөдир деп, вьетнам улус болган ВДР-ның чазаса аны-дуңма социалистиг чурттарынч улустар-ын, чазактарын, табыңга ынаншылдыг кижик төрөлгенин кыйгырып тур.

Лаоста агрессия дайыны калбартыпшаан, АНШ чүгө Ла-оска эвес, харын база Вьетнама болган Камбоджага улам-на аар аштырышкынырга таварыыр дээрзин медегелдеде медегелзэн.

ДАШТЫКЫДА

ВДР-ге соңгулда

ДУГАЙЫНДА ДОКТААЛ

ХАНОЙ. (СЭТА). ВДР-нин Национал хураалынын Доктаа-мал комитети Национал ху-раалын дортук чымыжынч соңгулдазын 1971 чылдын ап-рель 11-де чорудар дугайында доктаалды хүлээп алган. На-ционал хураалын үшкү җы-жынч соңгулдазы 1964 чыл-да болган. Дөрт чыл болганда, 1968 чылда, дайын байдалын барымаалааш, Национал ху-раалдын бурун эргелериниң хуусаанын уладыр дугайында шитпирин хүлээп алган.

У Таннын медегелели

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Далай-ларынч болган океанарын дүвүңе база оң иштинге адролуг чепсекти болган мас-салыг узуунашкын чепсезин өске-даа хевирлерин сайгара тургузарын хорур дугайында керээ болза, «чепселениш-кын дүжүрер талазы-биле чарган чутула дегелер керээ-лериниң даңгызында» база бирозинч демешке болур деп, КНО-нуң чингыне секре-

тары У Тан демдегзэн.

Москвага, Вашингтонга бо-лаш Лондонга ат салырына керээниң ажит болганына холбаштыр медегелетинге У Тан этериг чорудаларынч айымалдап далайларынч болган океанарын дүвүңе бурун хостар» дугуржула-лары чарар арганы бо доку-мент бөр дээринге идегени илеретилген.

«Керээниң бүгү кижикчи-лери чепселенишкын дү-жүрер талазы-биле улам ынайгы хемчеглерге хама-рышкан чуталаажышкын-нарын чаагы көзүлгөдүң өзү-зү-биле үргүзүлгезин хүлээ-лип, керээде айткан болган-да, ук фактымын озаа ужу-рудалымын үнелер тур мөң-деп, КНО-нуң чингыне секре-тары демдегзэн.

Далайларынч болган океан-арынч дүвүңе база оң иштин «чүгө тайың соругаларга ажилдаарын» керээ магады-лап турар, ол чорук чепсез-ленишкын дүжүреринге, бүгү дегелдеге тайымынч болган аймык чок чорукту быжыгалаарына дузалаар дээрин У Тан демдегзэн.

ПРЕЗИДЕНТИНІН

ХАРЫЗЫ

САНТЬЯГО. (СЭТА). Чурта парлалганын бурун хостуу ботталап деп, Чилиниң пре-зидентини Сальвадор Альен-де медегелзэн. «Чилиге чаа нийтиледди тургузарына парлалга массалыг информа-цияны өске-даа чепсектери-биле бир дөмөй озаа чутула роолду ойлап турар деп, ол демдегзэн.

Чилиде эрге-чагырганы хой партиянын блогу болур Улу-счу чачыс элтинч чазаса хола алган болган партия буруу бодуңуң озаагы байдалын хе-ваар арттырган, ынаагага ни-ти программаны амдыралга боттандырып дээн, олар нийт-пирлиг демисеип турар дээрин президент база де-мегелзэн.

Чили президентиниң бо медегелзени чуртта парлал-ганын хостуун кызыгаарлаан дээр чүвөниң дугайында аме-рикалар аразынын парлалга ассоциациянын пугудуг даап бодаашкынына хары-кылар парлалга үндү-рери-биле дамчыткан.

ШЫҢҒЫ БУРУУ ШАВЫШКЫН

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). АКШ-тың политиктиг ажилдакчыла-ры болган чурттуң хой-иянтинч төлөзөкчилери Ласче америк-сайгон шериглеринч чепсектиг халдаажышкын шың-гы буруу шап турар.

«Каттышкан Штаттарынч дайымы калбартып турарына дыка-ла хараадап, хомудуп тур мен. Индий-Кыдаттың база бир чурттуң девискеринде АКШ-тын шериг-агар күште-ринч болган муруну-вьетнам шериглеринч хөдөлөшкүн-нери дэрге, аас-кежик чок чүве-дир» деп, севат кежигүгү Стюарт Саймонтин АН агентилединч корреспондент-инге медегелзэн.

Севат кежигүгү республиканың Джордж Айкенниң бода-лы-биле алырга, америк-сайгон шериглеринч соолуг чепсез-тиг үлүгдиглерге «хептерен болбаан». Ол болза, ийдиң ба-зымың болдуварынч дугайында маңа тараан пагдагы дамчыр чутгаларынч чүгө багыткамы болган деп, севат кежигүгү чутгаалаан.

Ласче чепсектиг интервенция чуртта дайында удур шик-чопкиниң чаа дегелде көдүрүп үндүрер деп, америк я-формас агентилеадери медегелзэн.

Америк ужар чүүл

ВДР-ни бомбалаан

ХАНОЙ. (СЭТА). Хой болук америк самолёттар, оң иш-тинге «В-52» дор стратегтиг бомбалачкы самолёттар, а ол ышкан америк артиллерия Вьетнам Демократтыг Респу-бликаның девискеринде, деми-литаризастан зонада 17-ги параладдын согу талады Хюангпал общинаны февраль 5, 6, 7-де арастаныг өзү-биле бомбалаан болган болаан.

ВДР-ның Даштыкы херектер министрствозунуң мында пар-лаан медегелелинде ол дугайын чутгаалаан. Медегелдеде Согу Вьетамнын девискеринче бо чаа халдаажышкынын шит-пирлиг буруу шаап, ВДР-нин тускай догунаажышкынчө бо-лаш аймык чок чорукче хал-даажкын болур бо үлүгдиг-лерин доп-доран соодадырын АКШ-тан негез.

Амманда чепсектиг

МЕСИЛДЕЖИШКИН

АММАН. (СЭТА). Февраль 11-де жордан найысмылга жордан армиянын кезектери-ниң болган палестина мили-ция отрядтарынын аразына чепсектиг месилдежишкын болган. Оң түңдөлиңде аут-кенер болган балыглаттыр-ганаар бар болган. Амман аэ-ропортундан ырак эвес девис-кээрде турар палестина мили-ция отрядтарына удур тан-кыларын болган артиллерияны ажилдап месилдежишкын кылганы дээр харысалганы Палестинанын хостар орган-изациянын тускай төлөзөкчи-ли жордан эрге-чагыргаларга

онааган. Эрге-чагыргаларынч

